

Výkon rozhodčích nálezů

Nesprávné obsazení rozhodčího senátu (rozhodce) z pohledu transparentnosti výběru a nestrannosti vybírající či vybrané osoby může exekuční soud zkoumat, a to bez ohledu na to, zda se jedná o spor ze spotřebitelské smlouvy či nikoli.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 5754/2015, ze dne 26.9.2016)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněné PKS stavby a. s., se sídlem v Ž.n.S., zastoupené Mgr. P.Š., advokátem se sídlem v K., proti povinnému Ing. J. K., CSc., P., od 24. 3. 2009 v konkursu, zastoupenému Mgr. Bc. P.H., advokátem se sídlem v P., pro 1 481 933 Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 9 pod sp. zn. 25 Nc 11319/2002, o dovolání povinného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 5. 2015, č. j. 16 Co 481/2010-405, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Obvodní soud pro Prahu 9 nařídil svým usnesením ze dne 1. 11. 2002, č. j. 25 Nc 11319/2002-5, ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze ze dne 22. 7. 2003, č. j. 62 Co 257/2003-42, exekuci podle rozhodčího nálezu Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR ze dne 20. 8. 2002, Rsp 38/02, k uspokojení pohledávky 1 481 933 Kč s příslušenstvím.

Usnesením ze dne 9. 6. 2010, č. j. 25 Nc 11319/2002-131, obvodní soud zastavil nařízenou exekuci co do částky 280 212,20 Kč na příslušenství a co do částky 916 889,10 Kč na jistině (výrok I.). Výrokem II. obvodní soud zamítl návrh povinného na zastavení exekuce nad celkovou částku 1 197 101,30 Kč; tento výrok byl usnesením odvolacího soudu potvrzen (v konkretizované podobě - tj. ohledně částky 547 146 Kč) a dne 8. 4. 2011 samostatně nabyt právní moci; dovolání proti němu Nejvyšší soud odmítl (viz usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. 3. 2011, č. j. 16 Co 481/2010-183, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2013, č. j. 20 Cdo 2068/2012-273). Výrok III. usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 (o nákladech řízení) byl zrušen usnesením Městského soudu v Praze ze dne 1. 3. 2011, č. j. 16 Co 481/2010-183, ve spojení s usnesením Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2013, č. j. 20 Cdo 2068/2012-273.

Výše uvedený výrok I. usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 9. 6. 2010, č. j. 25 Nc 11319/2002-131, Městský soud v Praze usnesením ze dne 1. 3. 2011, č. j. 16 Co 481/2010-183, změnil tak, že návrh na zastavení exekuce pro částku 1 197 101,30 Kč zamítl. Usnesení však bylo zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 10. 2013, č. j. 20 Cdo 2068/2012-273, s tím, že odvolací soud nedostatečně zjistil skutkový stav a nezabýval se tvrzeným dřívějším kompenzačním projevem povinného (dopisem ze dne 4. 11. 1999). Následně Městský soud v Praze rozhodl usnesením ze dne 28. 1. 2014, č. j. 16 Co 481/2010-311, ve znění opravného usnesení ze dne 25. 3. 2014, č. j. 16 Co 481/2010-349, a návrh na zastavení exekuce pro částku 1 197 101,30 Kč (opět) zamítl. Avšak i toto usnesení bylo pro neúplnost posouzení zrušeno a věc vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 2. 2015, č. j. 30 Cdo 3305/2014-393, s tím, že odvolací soud se nezabýval námitkami, že rozhodci nebyli ustanoveni v souladu s rozhodčí doložkou, a že v době podání žaloby k rozhodčímu soudu rozhodčí smlouva (doložka) neexistovala z důvodu odstoupení.

V záhlaví označeným usnesením Městský soud v Praze rozhodl tak, že návrh na zastavení exekuce pro částku 1 197 101,30 zamítl. Uzavřel shodně jako ve svém předchozím rozhodnutí, že pohledávka oprávněného nezanikla započtením, neboť povinnému se nepodařilo prokázat doručení dopisu ze dne 4. 11. 1999 oprávněnému. Protože se pohledávky setkaly nejdříve v srpnu 2007 (splatnost pohledávky povinného z bezdůvodného obohacení by nastala až na základě výzvy k vrácení peněz v dopise ze dne 14. 8. 2007), přičemž v této době již byla pohledávka povinného promlčena, nemohlo dojít k započtení na pohledávku oprávněného. Odvolací soud konstatoval, že rozhodčí doložka, sjednaná v dodatku č. 1 ze dne 1. 11. 2001 k dohodě o narovnání ze dne 18. 5. 2001 splňuje předpoklady stanovené v § 2 a 3 zákona č. [216/1994](#) Sb. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu publikované pod číslem 103/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek a na nálezy Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 3402/13 uvedl, že rozhodčí smlouva po odstoupení oprávněného od dohody o narovnání zůstala v platnosti, neboť je jí nutno posuzovat samostatně. Navíc z dopisu ze dne 14. 1. 2012 je zcela zřejmá vůle oprávněného odstoupit pouze od dohody o narovnání, nikoli od rozhodčí smlouvy. Odvolací soud uvedl, že námitku neplatnosti rozhodčí smlouvy měl povinný uplatnit nejpozději v rozhodčím řízení a že tuto námitku je namísto posuzovat z úřední povinnosti (i když nebyla v rozhodčím řízení řádně uplatněna) jen ve vztahu mezi podnikatelem a spotřebitelem, což se však dané věci netýká. Odvolací soud rovněž neshledal, že by rozhodčí nálezy byly nicotné v souvislosti s tvrzením, že rozhodci byli ustanoveni v rozporu s rozhodčí doložkou. Po zjištění, že soudy v řízení o zrušení rozhodčího nálezu (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 4. 2006, č. j. 25 Cm 185/2004-98, Vrchního soudu v Olomouci ze dne 17. 1. 2007, č. j. 1 Cmo 160/2006-135, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2008, č. j. 32 Cdo 3186/2007-191) uzavřely, že žalobce tyto námitky včas v rozhodčím řízení neuplatnil, a proto k nim nelze v souladu s § 33 zákona č. [261/1994](#) Sb. přihlížet, konstatoval, že i nesprávné obsazení soudu měl povinný namítat dříve, než začal rozhodčí senát jednat ve věci samé. Protože se nejedná o spor ze spotřebitelské smlouvy, nelze tuto námitku zkoumat v rámci exekučního řízení (§ 35 zákona č. [216/1994](#) Sb.).

Povinný v dovolání namítá, že odvolací soud se věcí řádně nezabýval a řešením právních otázek se odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu. Má za to, že usnesení odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci, neboť soud je povinen i bez návrhu zastavit výkon rozhodnutí, je-li provedení výkonu rozhodnutí nepřípustné, tj. zejména tehdy, zjistí-li nedostatek pravomoci orgánu k vydání exekučního titulu (byla-li rozhodčí smlouva zrušena nebo je-li neplatná např. z důvodu určitosti, příp. rozhodovali-li nesprávně ustanovení rozhodci). Nesouhlasí se závěrem, že námitku neplatnosti (neurčitosti) rozhodčí doložky a jejího zrušení odstoupením měl uplatnit již v rozhodčím řízení. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 3284/2008 a 20 Cdo 2857/2008 tvrdí, že i v exekučním řízení lze přezkoumat platnost rozhodčí doložky, i když v samotném rozhodčím řízení nebyla námitka vznesena. Nesouhlasí se závěrem soudu, že rozhodčí doložka zůstala v platnosti i po odstoupení oprávněného od dohody o narovnání dopisem ze dne 14. 1. 2002. Uvedl, že dohoda o narovnání obsahovala řadu ustanovení, jež zpravidla tvoří samostatná ujednání vyvolávající samostatné účinky (uznání dluhu, rozhodčí doložka). Rozhodčí doložka byla součástí textu dohody o narovnání (jako čl. IV. odst. 5 byla vložena do dohody dodatkem č. 1) a jako s nedílnou součástí dohody s ní bylo nakládáno. Jestliže si strany taxativním výčtem ujednaly, která ustanovení zůstanou v platnosti v případě odstoupení od dohody o narovnání (a ustanovení o rozhodčí doložce v něm uvedeno není) s tím, že ostatní ustanovení se ruší, pak je třeba toto v souladu s principem smluvní autonomie respektovat. Taková dohoda stran má přednost před vůlí oprávněného projevenou při odstoupení. Protože v okamžiku podání žaloby k rozhodčímu soudu rozhodčí doložka byla zrušena odstoupením, rozhodci neměli pravomoc spor rozhodnout a je dán důvod pro zastavení exekuce. Dovolatel dále namítá, že rozhodčí doložka obsahuje řadu chyb a nejasností a je neplatná, neboť nestanoví určitě a srozumitelně, kolik rozhodců má rozhodovat a jak mají být ustanoveni. Nevyplývá z ní, že rozhodci musí být vybráni jen ze seznamu vedeného Rozhodčím soudem při HK a AK ČR, neboť dané sudiště může využít i jiný rozhodce. Absenci ujednání o rozhodcích nenahradí ani ustanovení, že spory budou rozhodovány podle řádu Rozhodčího

soudu při HK a AK ČR. Dovolatel také namítá nesprávné obsazení rozhodčího senátu. Volba rozhodce, kterou učinil dovolatel (dle jeho podání ze dne 3. 5. 2002 jím měl být JUDr. Tomáš Pohl a náhradníkem JUDr. Antonín Kanda DrSc.), nebyla rozhodčím soudem akceptována, načež soud ustanovil za něj jiného rozhodce. Již tato skutečnost zakládá nicotnost titulu. Dále nesouhlasí se závěrem ohledně promlčení jeho pohledávky před kompenzační námitkou a vytýká soudu, že mu neuvěřil, že zápočet dle dopisu ze dne 4. 11. 1999 skutečně učinil. Odvolací soud nezjistil v potřebném rozsahu skutkový stav a učinil předčasné závěry. Neprovedl důkaz listinou (dopisem z 23. 12. 2002 a podacím lístkem z 31. 12. 2002), z níž má plynout, že pohledávka na vydání bezdůvodného obohacení 673 579,20 Kč a na částku 400 000 Kč se stala splatnou nejpozději 30. 1. 1998, protože ji bylo možno započíst, neboť pohledávky by se setkaly k 1. 4. 1999 (námitka promlčení jeho pohledávky není opodstatněná). Závěrem navrhl, aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu změnil a exekuci zastavil nebo je zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (srov. část první čl. II bod 7 zákona č. [404/2012](#) Sb. a část první čl. II bod 2 zákona č. [293/2013](#) Sb.), dále jen „o. s. ř.“. S ohledem na to, že rozhodčí doložka byla sjednána v dodatku č. 1 ze dne 1. 11. 2001 k dohodě o narovnání ze dne 18. 5. 2001 a že rozhodčí nález byl vydán dne 20. 8. 2002, je ve věci rozhodující znění zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění účinném do 30. 5. 2006 (dále jen „zákon č. [216/1994](#) Sb.“).

Dovolání je přípustné, neboť dovolací soud dosud neřešil otázku, zda může exekuční soud v rámci probíhajícího exekučního řízení zkoumat rozhodčí smlouvu (doložku) sjednanou mezi podnikateli z hlediska její určitosti a srozumitelnosti (§ 37 odst. 1 obč. zák.), zda může přezkoumávat zjištění, že rozhodčí doložka nebyla zrušena odstoupením, a zda může přezkoumávat správnost obsazení (stálého) rozhodčího soudu, jestliže tyto námitky již byly uplatněny v žalobě o zrušení rozhodčího nálezu, jež však byla pro jejich opožděnost pravomocně zamítnuta (§ 33 ZRŘ).

Dovolání není důvodné.

Podle ustanovení § 242 odst. 3 věty druhé o. s. ř. je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Takové vady však dovolací soud nezjistil.

Nesprávné právní posouzení věci může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu sice správně určenou nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle § 31 zákona č. [216/1994](#) Sb. soud na návrh kterékoliv strany zruší rozhodčí nález, jestliže

- a) byl vydán ve věci, o níž nelze uzavřít platnou rozhodčí smlouvu,
- b) rozhodčí smlouva je z jiných důvodů neplatná, nebo byla zrušena, anebo se na dohodnutou věc nevztahuje,
- c) ve věci se zúčastnil rozhodce, který nebyl ani podle rozhodčí smlouvy, ani jinak povolán k rozhodování, nebo neměl způsobilost být rozhodcem,
- d) rozhodčí nález nebyl usnesen většinou rozhodců,
- e) straně nebyla poskytnuta možnost věc před rozhodci projednat,
- f) rozhodčí nález odsuzuje stranu k plnění, které nebylo oprávněným žádáno, nebo k plnění podle tuzemského práva nemožnému či nedovolenému,
- g) se zjistí, že jsou dány důvody, pro které lze v občanském soudním řízení žádat o obnovu řízení.

Podle § 33 zákona č. [216/1994](#) Sb. soud zamítne návrh na zrušení rozhodčího nálezu, který se opírá o důvody § 31 písm. b) nebo c), jestliže strana, která se domáhá zrušení rozhodčího nálezu, neuplatnila, ač mohla, takový důvod v rozhodčím řízení nejpozději, než začala jednat ve věci samé.

Podle § 35 odst., i když nepodala návrh na zrušení rozhodčího nálezu soudem, může strana, proti níž byl soudem nařízen výkon rozhodčího nálezu, podat návrh na zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí kromě důvodů uvedených ve zvláštním předpisu i tehdy, jestliže

- a) rozhodčí nález je stížen některou vadou uvedenou v § 31 písm. a), d) nebo f),
- b) strana, která musí mít zákonného zástupce, nebyla v řízení takovým zástupcem zastoupena a její jednání nebylo ani dodatečně schváleno,
- c) ten, kdo vystupoval v rozhodčím řízení jménem strany nebo jejího zákonného zástupce, nebyl k tomu zmocněn a jeho jednání nebylo ani dodatečně schváleno.

Podle § 159a odst. 5 o. s. ř. jakmile bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být v rozsahu závaznosti výroku rozsudku pro účastníky a popřípadě jiné osoby věc projednávána znovu.

V projednávané věci bylo ze spisového materiálu zjištěno, že účastníci jako podnikatelé v rámci své podnikatelské činnosti sjednali dohodu o narovnání ze dne 18. 5. 2001, ve znění dodatku č. 1 ze dne 1. 11. 2001, jejíž oddíl IV článek IV. 5 zněl takto: „Všechny spory vznikající z této dohody o narovnání a v souvislosti s ní, které nebude možné odstranit jednáním, budou s konečnou platností rozhodovány u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře a Agrární komoře ČR, Sudiště Brno, podle jeho řádu jedním nebo více rozhodci. Složení rozhodčího senátu bude následující: Každá smluvní strana jmenuje po jednom rozhodci a HK a AK ČR bude jmenován předseda rozhodčího senátu.“ (viz č. l. 262 a násl. soudního spisu).

Oprávněná dopisem ze dne 14. 2. 2002 pro neplnění závazku povinným odstoupila od dohody o narovnání, ve znění dodatku č. 1, a vyzvala povinného k úhradě dlužné částky s tím, že v případě nesplnění bude nucena podat návrh na vydání rozhodčího nálezu (viz č. l. 384 soudního spisu).

Podle oddílu IV článku IV. 3 písm. a) dohody o narovnání bylo ujednáno, že dohoda o narovnání se odstoupením PKS ruší v plném rozsahu, s výjimkou ustanovení oddílu I., oddílu IV článku IV. 1 písm. a), oddílu IV článku IV. 3 písm. b) a oddílu VI.

Na základě návrhu oprávněné byl vydán rozhodčí nález Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR ze dne 20. 8. 2002, Rsp 38/02.

Povinný se domáhal zrušení rozhodčího nálezu soudem podle § 31 a násl. zákona č. [216/1994](#) Sb. Jeho žaloba však byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 26. 4. 2006, č. j. 25 Cm 185/2004-98, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 17. 1. 2007, č. j. 1 Cmo 160/2006-135, a usnesením Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16. 4. 2008, č. j. 32 Cdo 3186/2007-191. Soudy uzavřely, že povinný v rozhodčím řízení (než začal jednat ve věci samé) neuplatnil námitku neplatnosti rozhodčí smlouvy ani námitku proti povolání rozhodců a jejich způsobilosti být rozhodci. Neshledaly ani žádné překážky bránící žalobci ve včasné uplatnění těchto námitek. Proto k těmto opožděným námitkám již nebylo možno přihlížet (§ 33 zákona č. [216/1991](#) Sb.). Současně však soudy konstatovaly, že i kdyby byly námitky uplatněny včas, nejsou důvodné, neboť rozhodčí smlouva byla sjednána platně. Ani vůči jmenování rozhodců není co vytknout, neboť rozhodčí soud nejprve povinnému stanovil lhůtu k jmenování rozhodce, kterou navíc k jeho žádosti i prodloužil, teprve když tato nebyla dodržena, byl rozhodce v souladu s poučením povinného za stranu povinného jmenován rozhodčím soudem. Soud se neztotožnil ani s názorem povinného na účinky odstoupení od dohody o narovnání ve znění dodatku č. 1 ve vztahu k platnosti

rozhodčí doložky a tím i k pravomoci rozhodčího soudu věc projednat. Uvedl, že účinky odstoupení od smlouvy na trvání rozhodčí doložky stanoví § 351 odst. 1 obch. zák., podle něž zůstává rozhodčí doložka zachována i pro případ odstoupení od smlouvy, byť ostatní práva a povinnosti stran ze smlouvy odstoupením zanikají. Nejvyšší soud usnesením ze dne 16. 4. 2008, č. j. 32 Cdo 3186/2007-191, dovolání povinného pro nepřijatelnost odmítl. Shledal, že odvolací soud postupoval správně, jestliže zamítl návrh na zrušení rozhodčího nálezu, zjistil-li opožděnost uplatnění námitek povinného (námitky neplatnosti rozhodčí smlouvy a nepovolanosti rozhodce).

Z uvedeného vyplývá, že obecné soudy se v řízení o návrhu na zrušení rozhodčího nálezu zabývaly otázkou platnosti rozhodčí doložky i tvrzením o zrušení rozhodčí doložky odstoupením. Přitom vyslovily závěr, že rozhodčí doložka byla platně sjednána a zůstala v platnosti i po odstoupení od dohody o narovnání. Protože nadto povinný své námitky uplatnil opožděně (§ 33 ZŘŘ), soudy jeho žalobě nevyhověly. Za dané situace se exekuční soud již těmito námitkami nemohl zabývat, zjištěním obecných soudů v řízení o zrušení rozhodčího nálezu je vázán a jejich nový přezkum mu nepřisluší (k otázce věci pravomocně rozsouzené viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2014, sp. zn. 33 Cdo 2113/2012, usnesení ze dne 14. 3. 2013, sp. zn. 26 Cdo 3778/2012, rozsudek ze dne 27. 8. 2009, sp. zn. 28 Cdo 2901/2007, k uplatnění námitek neplatnosti v rozhodčím řízení srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2013, sp. zn. 23 Cdo 2406/2011, uveřejněný pod číslem 68/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Stejný závěr by byl na místě i za situace, jednalo-li by se o spotřebitelský vztah a nikoli o vztah mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti.

Závěr odvolacího soudu, že neurčitost, resp. nesrozumitelnost rozhodčí doložky (§ 37 odst. 1 obč. zák.) a její zrušení odstoupením měl povinný (jenž v projednávané věci není účastníkem spotřebitelského vztahu) namítat již v rozhodčím řízení, je tedy zcela správný. Odvolací soud se přitom s námitkou zrušení rozhodčí doložky odstoupením (v souladu s pokynem Nejvyššího soudu, uloženým v usnesení ze dne 25. 2. 2015, č. j. 30 Cdo 3305/2014-393) řádně vypořádal, přičemž podrobně zopakoval i příslušná zjištění a závěry přijaté soudy v řízení o zrušení rozhodčího nálezu.

Nutno dodat, že ani za situace, kdy tyto námitky účastník neuplatní v řízení o zrušení rozhodčího nálezu, ale vznesení je poprvé až v exekučním řízení, nepřisluší exekučnímu soudu přezkoumávat, zda rozhodčí smlouva (doložka) je dostatečně srozumitelná ve smyslu § 37 odst. 1 obč. zák. nebo zda nebyla zrušena odstoupením; to platí i v případě, jedná-li se o spory ze spotřebitelských smluv.

Jinak tomu však je v případě námitek, že rozhodci byli ustanoveni v rozporu s rozhodčí doložkou. Odvolací soud v této souvislosti konstatoval, že i nesprávné obsazení soudu měl povinný namítat dříve, než začal rozhodčí senát jednat ve věci samé. Odvolací soud zaujal názor, že nejedná-li se o spor ze spotřebitelské smlouvy, nelze správnost obsazení soudu v rámci exekučního řízení zkoumat.

Nejvyšší soud již ve své dřívější rozhodovací činnosti dovodil (dosud pouze ve vztahu ke způsobu výběru rozhodců nepůsobících u stálého rozhodčího soudu dle § 13 zákona č. [216/1994](#) Sb.), že zákon o rozhodčím řízení nevyklučuje, aby otázka nedostatku pravomoci rozhodce z důvodu, že se jeho výběr neuskutečnil podle transparentních pravidel, byla zkoumána i v exekučním řízení, a to i bez zřetele k tomu, že povinný v rozhodčím řízení neexistencí rozhodčí smlouvy nenamítal (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2013, sp. zn. 31 Cdo 958/2012, uveřejněné pod číslem 92/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Nejvyšší soud již také uzavřel, že pro zachování transparentnosti výběru rozhodce a rovnosti stran v rozhodčím řízení nemůže být výběr rozhodce ponechán pouze na vůli jedné ze stran sporu. Byl-li výběr rozhodce ponechán na vůli pouze jedné ze stran (navrhovatele) a rozhodce má být vybrán ze seznamu vedeného právníčkou osobou, která není stálým rozhodčím soudem, je třeba takovou rozhodčí smlouvu považovat za neplatnou pro rozpor se zákonem podle § 39 obč. zák. (srov. rozsudek

Nejvyššího soudu ze dne 22. 1. 2013, sp. zn. 23 Cdo 2628/2010, usnesení ze dne 21. 1. 2015, sp. zn. 23 Cdo 3085/2014).

V usnesení ze dne 15. 9. 2015, sp. zn. 26 Cdo 3662/2014, uveřejněném pod číslem 101/2015 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, Nejvyšší soud uzavřel, že pro posouzení nezávislosti a nestrannosti třetí osoby pověřené určením rozhodce se uplatní stejná pravidla jako pro nezávislost a nestrannost rozhodců. V úvahu přitom připadá jakýkoliv druh závislosti, zejména závislost materiální, stejně jako zájem na výsledku projednávání sporu.

Byť se tyto závěry uplatnily dosud pouze ve vztahu k výběru rozhodců nepůsobících u stálého rozhodčího soudu dle § 13 zákona č. [216/1994](#) Sb., je třeba obdobné zásady vztáhnout i na výběr resp. obsazení stálého rozhodčího soudu.

Lze tedy uzavřít, že nesprávné obsazení rozhodčího senátu (rozhodce) z pohledu transparentnosti výběru a nestrannosti vybírající či vybrané osoby může exekuční soud zkoumat, a to opět bez ohledu na to, zda se jedná o spor ze spotřebitelské smlouvy či nikoli. Není tedy správný názor odvolacího soudu, který se námitkou věcně nezabýval s tím, že ji měl povinný vznést dříve, než začal rozhodčí senát jednat ve věci samé.

V projednávané věci však nelze přehlédnout, že otázkou obsazení rozhodčího senátu se zabývaly již soudy v řízení o zrušení rozhodčího nálezu. Nejvyšší soud ve shodě s nimi zjistil a konstatuje, že výtky povinného stran nesprávnosti obsazení rozhodčího senátu (neakceptování jeho volby) není oprávněná.

Podle Řádu a pravidel o nákladech rozhodčího řízení vydaného Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR, účinného v době vydání předmětného rozhodčího nálezu, rozhodci jmenovaní stranami nebo předsedou Rozhodčího soudu zvolí z listiny rozhodců předsedu rozhodčího senátu (§ 21 odst. 1).

Jestliže strany nejmenují rozhodce ve stanovené lhůtě nebo jestliže rozhodci nezvolí předsedu rozhodčího senátu do 14 dnů ode dne oznámení o jmenování rozhodce, určí rozhodce nebo předsedu rozhodčího senátu předseda Rozhodčího soudu (§ 21 odst. 2).

Jak vyplývá ze spisového materiálu, rozhodčí soud povinnému stanovil lhůtu k jmenování rozhodce, kterou k jeho žádosti dokonce i prodloužil. Teprve když nebyla lhůta dodržena, byl rozhodce v souladu s poučením povinného za stranu povinného jmenován rozhodčím soudem (viz odůvodnění na str. 8 rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 4. 2006, č. j. 25 Cm 185/2004-98).

Dovolatel rovněž namítal, že jeho pohledávka nebyla promlčena v okamžiku, kdy se setkala s pohledávkou oprávněné. Prosazuje přitom, že skutečně učinil zápočet dopisem ze dne 4. 11. 1999 (čemuž však soud neuvěřil), že odvolací soud nezjistil v potřebném rozsahu skutkový stav, že pohledávky se ve skutečnosti setkaly jindy, než zjistil odvolací soud, a proto námitka promlčení není ve věci relevantní. Těmito námitkami však dovolatel brojí proti zjištěnému skutkovému stavu, z něhož soudy obou stupňů vycházely (než uzavřely, že k zániku pohledávky oprávněné započtením nedošlo). V tomto rozsahu tedy neuplatňuje dovolací důvod ve smyslu § 241a odst. 1 o. s. ř., jímž je nesprávné právní posouzení věci.

Ani hodnocení důkazů nelze se zřetelem k zásadě volného hodnocení důkazů, zakotvené v § 132 o. s. ř., úspěšně napadnout žádným dovolacím důvodem. Na nesprávnost hodnocení důkazů lze usuzovat jen ze způsobů, jak soud hodnocení důkazů provedl; nelze-li soudu v tomto směru vytknout žádné pochybení, pak není možné ani polemizovat s jeho skutkovými závěry (např. námitkou, že z

provedených důkazů vyplývá skutkové zjištění jiné). Dovolací soud neshledává žádný zásadní nesoulad mezi soudem provedenými důkazy a učiněnými skutkovými zjištěními. Právní závěry soudů nižších stupňů jsou logicky a podrobně odůvodněny. Není opodstatněná ani námitka dovolatele, že soud neprovedl důkaz dopisem z 23. 12. 2002 a podacím lístkem z 31. 12. 2002 (Městský soud v Praze již ve svém usnesení ze dne 1. 3. 2011, č. j. 16 Co 481/2010-183, uvedl, že tyto listiny dle jejich obsahu neprokazují, že by povinný vyzval oprávněnou k vydání bezdůvodného obohacení. V dalším řízení se již proto soudy zaměřily na tvrzení povinného, že učinil zápočet dopisem ze dne 4. 11. 1999. Jak však posléze vyšlo najevo, ani toto tvrzení se povinnému nepodařilo prokázat).

Protože odvolací soud rozhodl správně, postupoval Nejvyšší soud podle § 243d odst. 1 o. s. ř. a dovolání zamítl.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)